

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

8. Subsect. Vlt. Postremum argumentum principale ponitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

tentia adversariorum educuntur, & non creantur: ergo ut aliqua res non creetur non est necesse ut producat ex subiecto existente.

160 Aliter respondent adversarij, dicentes animum rationalem absolute creati etiam si producat in materia de se receptiva, & quæ illi secundum rem præsupponatur: ergo similiter creatura dicitur absolute creati etiam si actus existentie producat in esse essentie, & hæc sit causa materialis, & subiectum receptum illius.

161 Sed contra, quia productio animæ rationalis esto ex lege ordinaria sit in materia prima quam est informativa, est tamen simpliciter independens ab illa, ut ostendit firma eius persistens per modum conservationis, adhuc animo separato à materia, destructoque composito; sed productio existentie non est independens ab essentia: sed potius est dependens omnino ab illa, à qua nec divinitus potest separari ut docent ipsi adversarij, ex quo manifeste colligitur existentiam dependere ab essentia in esse fieri, & conservari, ratione cuius existentia educitur, & non creabitur, quia definitio eductionis est productio dependens à subiecto: ergo quamvis productio animæ rationalis in materia sit absoluta creatio productionis, tamen existentia in essentia non erit absoluta creatio: sed potius ut dixi quædam eductio, cum productio existentie non solum sit in essentia, tanquam in materia, seu potentia passiva, & receptiva, quatenus terminus per illam productus, non distat præsentialiter ab illa, ut illi substantialiter uniatur sine ulla dependentia, sed etiam quatenus ab illa dependet ut à causa influente, substantante, & materiali quam supponit necessario, quod non contingit eodem modo in animo rationali.

162 Ad hæc ut aliquod compositum dicatur absolute creati, non solum opus est ut aliqua ex partibus, quibus constat, simpliciter creetur: sed etiam omnes, & unio, vel vinculum, quo illæ inter se connectuntur, cum actio productiva compositi in quantum talis sit actio ipsa unitiva partium eius, ut late probat *libri de celo*: ergo ut compositum ex essentia, & existentia creetur, non sufficit creati esse existentie, si ipsum esse essentie sit improductum, & increatum, & ex ipso per modum causæ materialis producat unio, & compositum existens.

163 Si respondeas Deum posse producere formam lapidis à materia per actionem dependentem ab illo; imo, & formam actu pendente à materia, seu illi inhaerentem unire eidem materiæ per actionem creativam, & compositum illud vocaretur simpliciter creatum.

164 Sed contra manifeste, quia negandum est compositum illud absolute vocandum creatum, quia dicit dependentiam. Tum in unione, tum in forma à subiecto, & causa materiali, ratione cuius probabilissimum existimo nullum posse dari compositum essentiale, quod possit appellari creatum, quia licet materia, & forma creentur, ut videre est in homine, unio tamen nullo modo adhuc divinitus potest creatione produci, quia est modus informationis, & quatenus talis dependet necessario ab una parte tanquam à subiecto, & causa materiali quod opponitur creationi, quæ petit esse productionem rei independentis à subiecto.

SVBSECTIO VLTIMA.

Postremum argumentum principale ponitur.

OVia si possibile ab æterno est actu positivum, existeret ab æterno: sed non existit ab æterno, ut est certissimum in nostra fide, quia quicquid existit extra Deum existit, & est productum in tempore: ergo ens possibile non est quid positivum. Probatur maior, illud est existens, quod habet esse actu vere, & extra causas, quia non continetur intra illas: ergo esset existens.

Dices, quod illud est extra causas, quod actu producat ab ipsa causa.

Sed contra: ergo Deus non existit. Probatur 165 consequentia, Deus non producat ab aliqua causa, imo neque potest produci: sed illud quod non producat non est extra causas, & per consequens non existit: ergo Deus non existit; sed hoc est hæreticum: ergo Deus existit; sed ideo Deus existit, quia habet esse actuale positivum, & quia habet illud independentem ab alio, habet illud à se, & necessario: sed possibile ab æterno habet esse actuale verum, & reale distinctum à Deo: ergo est existens ab æterno.

Confirmatur, & sumo existentiam ut sic, quatenus præcendit ab existentia creata, & increata. Conceptus essentialis existentie ut sic est solum, quod opponitur non enti, & quod sit ens reale, quia quicquid addatur non pertinet ad conceptum existentie ut sic; sed potius ad conceptum talis, & talis existentie: sed ens possibile ab æterno est verum ens reale positivum, & oppositum nihilo: ergo est existens. Maior probata est: minor est sententia, quam oppugnamus; consequentia patet evidenter, quia cuicumque convenit definitio essentialis existentie, convenit existentie; sed enti possibili convenit definitio essentialis existentie: ergo convenit existentia. Alia argumenta videantur apud Patrem Hurtado, ut est illud de actu assensus, & dissensus quod actualiter esset in eodem intellectu, & actualiter esset peccatum, & gratia, & actualiter salvaretur, & condemnaretur; & ego actu essem in pluribus locis, quia habeo plures per essentias locales, secundum suum esse essentiale, & actuale, & solum ponderabo hic, quod simul esset in eadem materia privatio, & forma illius; sed hoc est impossibile, quia privatio, & forma opponuntur: ergo, &c.

Dices quod privatio non opponitur possibili: tati formæ: sed existentie illius exercita provt exercita, quæ tunc non datur, quando datur privatio. Bene respondes, sed contra omnia tua principia: ergo privatio actualiter connotat, quod non est actualiter. Patet consequentia, privatio actualiter connotat existentiam formæ exercitam provt exercitam; sed existentia formæ exercita provt exercita, non est actualiter quando connotatur à privatione: ergo connotat aliquid actualiter, quod actualiter non est. Tunc sic, illud etiam quod connotat actualiter privatio, connotat quod actualiter materia prima, quando est sub privatione formæ, quia connotat id per quod actualiter simpliciter destruetur in illa privationem: sed id per quod actualiter destruetur materia, & quod destruet privationem est existentia formæ exercita provt exercita, quæ actualiter non datur: ergo

ergo bene potest aliquid connotare actualiter id, quod actualiter non datur: sed potius quando datur negatio illius: ergo ex eo quod omnipotentia divina connotet actualiter essentiam creaturæ ab æterno, non est necessarium quod ab æterno datur actualiter essentia creaturæ; sed poterit ab æterno dari negatio totius essentia creaturæ connotata ab omnipotentia.

168 Dices quod datur existentia formæ possibiliter.

169 Sed contra, quia privatio non opponitur existentia possibili formæ: ergo nulla est solutio. Probat antecedens: si privatio opponeretur existentia possibili formæ, nunquam daretur privatio; sed hoc est falsum: ergo, &c. Probat maior, quia non possunt dari simul privatio, & forma, cuius est privatio: sed per vos forma, quam privat privatio est possibilis forma, & possibilis forma semper datur secundum possibilitatem in materia prima, & ideo est verum dicere semper materia prima potest recipere formam: ergo si privatio illa datur in materia prima, dabuntur simul privatio, & forma cuius est privatio in eodem subiecto, quod est falsum; ideo enim nunquam datur impossibilitas Petri, ita ut Petrus sit impossibilis, quia secundum adversarios impossibilitas Petri opponitur possibilitati illius, quæ semper datur: sed privatio formæ iuxta dictam solutionem opponitur possibilitati formæ: ergo nunquam datur privatio formæ.

SECTIO VLTIMA.

Argumenta adversaria solvuntur.

170 AD primum respondeo interrogationem illam non esse ad rem, quia ego etiam rogabo, quare lapis in sententia Albertini habeat illud esse positivum, & chymæra non habeat, & quare homo sit rationalis, & equus non, & quare Deus sit à se, quæ interrogationes sunt impertinentes, quia prædicata essentialia sunt talis conditionis, ut non possit de illis reddi aliqua ratio à priori; alias illud non erit prædicatum essentialiale, sed passio, seu proprietas; nam ideo risibilitas in homine non est essentia illius, quia datur aliquod prædicatum prius, quod potest assignari, tanquam ratio propter quam homini conveniat risibilitas, & ratio est manifesta, quia in demonstrationibus tandem sistendum est in aliquo prædicato ultimo, & indemonstrabili à priori, quia scientia debet reducere suas conclusiones usque ad prima principia demonstrabilia, ut in homine sistitur in rationalitate, & sic responderetur interrogationi, quod ideo lapis non habet repugnantiam, & quod habet illam chymæra, quia unaquæque negatio ex illis à se sine aliqua causa est talis natura per quam in esse possibilitatis, & impossibilitatis constituuntur connotationes ex vi propriorum principiorum existentiam, vel repugnando illi; unde non opus est ut recurrat ad virtutem primæ causæ, ad hoc ut asseras possibilem esse lapidem, & impossibilem chymæram, in essentijs enim, & connexione prædicatorum essentialium præcipue in ipsa possibilitate eorum, non est recurrendum ad causas extrinsecas, sicut in connexione rationalis cum animali non recurrit ipse Albertinus ad causam aliquam, & ideo interroganti cur homo sit ani-

mal rationale, nullus cordatus respondebit, quia Deus vult, imo ideo Deus vult producere hominem, qui sit animal rationale, quia homo ex se petit habere naturam viventem sensibilem rationalem.

Et ut evidenter hoc pateat, demus & concedamus adversarijs possibilitatem esse positivam entitatem, sine dubio connectetur cum existentia, connotabitque illam, quia possibilitas sit, vel non sit positiva in ordine ad existendum est. Tunc sic, de hac possibilitate positiva interrogo ab adversarijs, cur connotet existentiam, & dicat non repugnantiam ad illam, impossibilitas autem non connotet: sed potius repugnet existentia? Ecce quomodo si alicuius momenti est argumentum Albertini in tali interrogatione fundatum, non solum est solvendum à nobis, sed etiam ab ipso; quare solutio eius non dependet ab hoc quod asseratur possibilitatem esse negativam vel positivam, siquidem omnibus quacumque ex illis opinionibus amplectentibus incumbit solutio illius argumenti; ex quo evidenter colligitur nullius momenti esse interrogationem illam, & ratiocinationem, tali interrogationi innitentem, licet magni fiat ab Albertino, quia argumentum quod multum probat nihil probat, ut est tritum axioma in omni schola: atqui hoc argumentum probat contra omnes cum non probet possibilitatem esse quid positivum: sed vel non dari possibilitatem in rerum natura, vel dependere in sua constitutione, & formalissima ratione possibilitatis; imo, & omnes essentias in connexione prædicatorum essentialium ab aliqua causa extrinseca, & libera, quod quam sit absurdum ipsi cæcutientes viderint: ergo inutilissimum est argumentum quod talia absurda intendit probare: solutio igitur illius est à nobis tradita; reliqua vero quæ in illo argumento ponuntur, tanquam crepundia puerorum, & quæ minime adversus nostram sententiam pugnant, relinquuntur; solum advertas licet aliud esse omnipotentia esse causam possibilitatis logici lapidis, aliud vero intelligi non posse possibilitatem logicam lapidis actu, non cognita simul omnipotentia propter connexionem essentialiam, ac necessariam, quæ reperitur in possibilitate respectu omnipotentia, primum enim falsum est, ut ex sæpe dictis constat, secundum autem verum, ut patebit ex infra dicendis.

Ad secundum respondeo, sensum illius propositionis actualiter provt ab æterno nihil aliud esse, quam dari possibilitatem hominis ad hoc ut possit creari secundum id quod petit natura hominis; scilicet animal rationale, & hoc ita necessario, ut non possit vlllo modo aliter fieri; sed potius omnino implicet, & repugnet posse fieri non animal rationale, quia esse animal rationale in homine non per unionem: sed per quidditativam, & essentialiam identitatem inter prædicatum, & subiectum inter hominem videlicet, & animal rationale, nam licet Deus non possit necessitari ad producendum hominem, quia est infinite liberum agens; nihilominus ex suppositione, quod producat illum necessario debet producere ipsum animal rationale, nam Deus non potest separare quæ identificantur: sed homo, & animal rationale identificantur omnino essentialiter: ergo non potest Deus separare hominem ab animali rationale, producendo illum sine hoc.